

بنام خدا

درسنامه، پاسخ فعالیت ها و سوالات مطالعات اجتماعی پایه هشتم

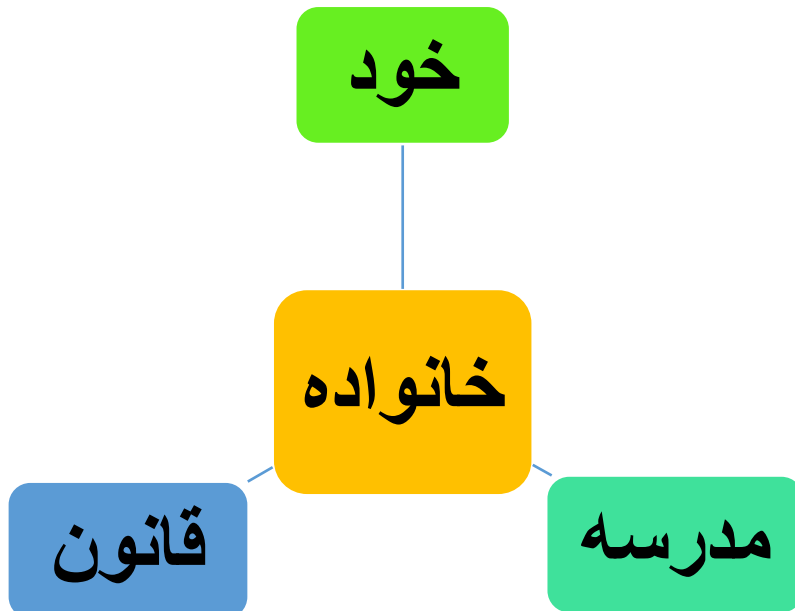
درس ششم : قوه قضائیه

تهیه کننده: مستانه بابایی دبیر مطالعات اجتماعی

ناحیه دو خرم آباد

چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب ها و تهدیدات، محافظت می کنند؟

خود

هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود **مسئول** است. و باید از اعمال و رفتاری که به

سلامتی بدنی و روانی او لطمه می زند، پرهیز کند.

البته در این راه باید همیشه از خداوند متعال و ائمه معصومین که بهترین وسیله و راه نجات هستند کمک بگیریم و از طریق نماز و دعا و نیایش از خدا و واسطه های فیض الهی بخواهیم تا ما را یاری کنند که در راه راست حرکت کنیم و در مقابل وسوسه های شیطانی تسلیم نشویم.

خانواده

مادر، مسئولیت مراقبت از فرزندان و فراهم کردن امکانات زندگی برای آنها را دارند. پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، **حق قانونی** دارند آنها حق دارند تا زمانی که فرزندانشان مستقل نشده اند، بر فعالیت های آنها **نظارت دقیق** داشته باشند.

مدرسه

معلمان و مسئولان مدرسه نیز مانند پدر و مادر، **مسئولیت مهم و قانونی** مراقبت از نوجوانان را در برابر آسیب های اجتماعی به عهده دارند. آنها نوجوانان را برای داشتن **زندگی شایسته**، تربیت می کنند.

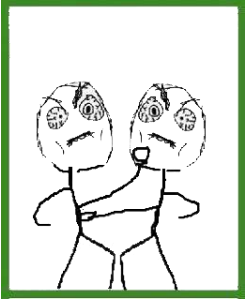
قانون

قانون از حقوق همه افراد از جمله نوجوانان حمایت می کند. نیروی انتظامی (پلیس) برای برقراری امنیت و حفاظت از مردم تلاش و با کسانی که قوانین را نقض کنند، برخورد می کند. البته، **پلیس قانون** وضع نمی کند و **قدرت نامحدود هم ندارد** بلکه پلیس نیز در چارچوب قوانین و تا جایی که قانون به او اجازه می دهد، باید با اقتدار عمل کند.

علت به وجود آمدن اختلافات در جامعه

در هر جامعه ای اختلافاتی بین افراد به وجود می آید. این اختلافات ممکن است در اثر

- ✓ آگاه نبودن و ندانستن قانون پیش بیاید.
- ✓ یا افرادی عمداً از قانون سرپیچی کنند.

قوه قضائیه

هر جامعه ای باید نهادی وجود داشته باشد تا

با متخلفان
برخورد کند و آنها
را مجازات کند

بر اجرای قوانین
نظارت می کند

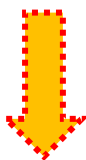
عدالت اجتماعی را
برقرار می کند

قوه قضائیه پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

انتخاب رئیس قوه قضائیه

طبق قانون اساسی، رئیس قوه قضائیه از سوی رهبر جمهوری اسلامی به مدت پنج سال انتخاب می شود
رئیس قوه قضائیه باید فردی مجتهد، عادل، آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر باشد.

چگونگی حل اختلاف در بین مردم

یکی از مهمترین وظایف قوه قضائیه، **حل کردن اختلافات مردم** است.

بہتر است در درجه اول از **راه مسالمت آمیز و گفتگو اختلافات حل شود** و در این راه از افراد **باتجربہ تر و ریش سفیدان فامیل و شورای حل اختلاف محلہ** کمک بگیرند. در صورتی کہ نتیجہ ای حاصل نشد بہ **دادگاہ** مراجعہ نمایند. هیچ گاہ افراد **نباید** برای گرفتن حق خود، بہ طور **خودسرانہ** یا از راه نزاع عمل کنند.

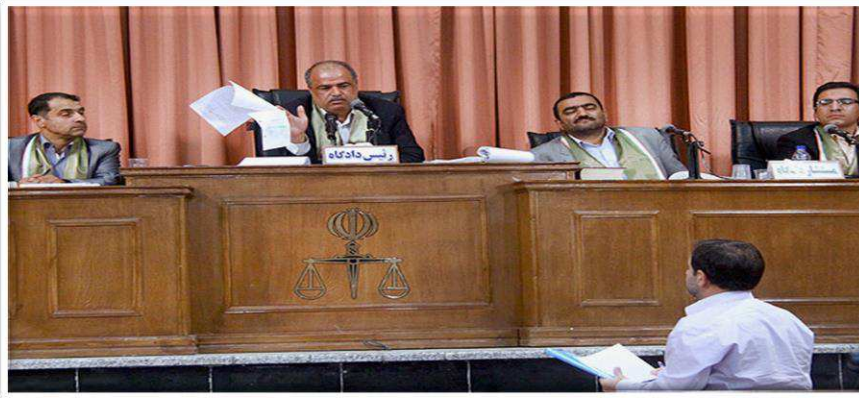
انواع دعاوی (اختلافات) ← کیفری و حقوقی

دادگاہ برای فردی کہ مرتکب **جرمی** شدہ است، **مجازات تعیین** می کند. فحاشی، افترا، قدرت نہایی، غصب عنوان
مثال: در محلہ آقای صادقی فردی در منزل شخصی اش افراد بیہار را می پذیرد و از آنها حق ویزیت دریافت می کند. این فرد ہجوز نظام پزشکی ندارد.

دعاوی کیفری

دادگاہ **مجازات تعیین نمی کند** بلکہ افراد را **مہلزم** می کند کہ **تکالیفشان** را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدہند.
مثال: آقای سعیدی ادعا می کند بخشی از زمین کشاورزی آقای محسنی را خریدہ و در آن درختکاری نمودہ است اما آقای محسنی می گوید مقدار زمین تصرف شدہ مطابق با سندی کہ تنظیم شدہ، نیست.

دعاوی حقوقی

کار قاضی

در دادگاه، قاضی مدارک خواهان (شاکی) و خوانده را مطالعه می کند و از آنها می خواهد تا دلایل خود را بیان کنند. قاضی باید فردی عادل و آشنا با قوانین باشد.

وکیل به چه کسی گفته می شود

در همه دادگاه ها افراد حق دارند فردی را به عنوان **وکیل** انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند.
وکیل کسی است که در **رشته حقوق** درس خوانده و به **قوانین** آشناست و **پروانه (اجازه نامه)** وکالت دارد.

اگر کسی **توانایی مالی** نداشته باشد که وکیل بگیرد، می تواند از **دادگاه** درخواست وکیل کند.
افراد می توانند **قبل** از نوشتن شکایت در **مجمع های قضایی**، با **مشاور حقوقی** در آن مجمع مشورت کنند تا بدانند **چگونه** شکایت خود را **مطرح** کنند.

پاسخ فعالیت های درس ششم

۱. چرا والدین حق دارند از فرزندانشان بپرسند به کجا می روند؟ با چه کسانی دوست هستند؟ چه موقع به خانه برمی گردند؟ و سؤالاتی از این قبیل...

وظیفه ی والدین مراقبت و تربیت صحیح فرزندان و تحویل آنها به جامعه است، بخاطر انجام این مسولیت مواظب باشند.

۲. به نظر شما ارتباط با خدا از طریق نماز و دعا، چگونه ما را از افتادن به دام آسیب ها، حفظ می کند؟ توضیح دهید.

ارتباط با خدا و یاد او با دعا کردن و نماز خواندن انسان را آرام کرده و از وسوسه های شیطانی باز می دارد. در آیه ۴۵ سوره عنکبوت: **إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ**: همانا نماز(انسان را) از فحشا و منکر باز می دارد.

۳. درباره چگونگی تقویت اراده و تسلط بر تعالیات خود فکر کنید و چند تمرین پیشنهاد کنید.

روزه داری، بپا داشتن نماز در اوّل وقت، تلاوت قرآن و تدبیرمعانی آن، مداومت برعمل خلاف تمایل نفسانی، پرهیز از پر خوابی، پر خوری و پر صحبت کردن، بیکاری، تنبلی و هر آنچه اراده راست می کند، اشتغال به فعالیت های سخت و دشوار، خونسردی در برخورد بامسائل، ایمان داشتن به پیروزی و مهارت نه گفتن، هر عملی را به محض خطور به ذهن انجام دهید و به لحظه بعد حواله ندهید، مجالست با افراد صاحب ذوق و هنر، خواندن کتب زندگینامه بزرگان و عبرت از

زندگی آنها، دوری از دل مشغولی به کارهای روزمره و عبث و بیهوده و پرهیز از روزمرگی در کارها، ورزشهای روح افزا مانند شنا، کوهنوردی، بیابانگردی و...

۴. فردی بابت فروش چند تخته فرش، از مشتری چک دریافت کرده است اما وقتی به بانک مراجعه کرده، پی برده که آن چک موجودی ندارد. او نه قوانین مربوط به چک را می داند و نه چگونگی طرح شکایت را. چه باید بکند؟

گفتگوی مسالمت آمیز با صاحب چک به همراه ریش سفید و یا از طریق شورای حل اختلاف و بدنبال آن مراجعه به دادگاه و مشاوره با یک مشاور حقوقی و نهایتاً طرح شکایت با استفاده از یک وکیل مناسب.

۵. در موقعیت های انا ۴ صفحه قبل دو مورد جرم وجود دارد. این جرم ها را بیان کنید. در ضمن

تدریس پاسخ داده شد

۶. چرا افراد نباید خودسرانه یا از راه دعوا وزدو خورد به حل اختلافات بپردازند؟ مثالی بیاورید.

ممکن است با آسیب رساندن به خود و دیگران سبب افزایش اختلافات و آشفتگی و بی نظمی شوند، برای مثال در مورد فعالیت شماره ۴؛ اگر صاحب چک و فروشنده خودسرانه درگیر شوند ممکن است خسارت وارده از مبلغ چک هم بیشتر شود و اعتبار و آبروی فروشنده برود و صاحب چک از کار و زندگیش بماند.

۱. چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت می کنند؟

خود - خانواده - مدرسه - قانون

۲. هر فرد چگونه می تواند از خودش در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت کند؟

هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است و باید از اعمال و رفتاری که به سلامتی بدنی و روانی او لطمه می زند، پرهیز کند. البته در این راه باید همیشه از خداوند متعال کمک بگیریم و از طریق نماز و دعا از او بخواهیم تا ما را یاری کند که در راه راست حرکت کنیم و به وسوسه های شیطانی تسلیم نشویم.

۳. خانواده چگونه می تواند از فرزندان خود در برابر آسیب ها محافظت کنند؟

پدر و مادر مسئولیت از فرزندان و فراهم کردن امکانات زندگی برای آنها را دارند. پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، حق قانونی دارند. آنها حق دارند تا زمانی که فرزندانشان مستقل نشده اند بر فعالیت های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

۴. اختلافات بین افراد جامعه ناشی از چیست؟

این اختلافات ممکن است در اثر آگاه نبودن و ندانستن قانون پیش بیاید و یا افرادی عمداً از قانون سرپیچی کنند.

۵. رئیس قوه قضائیه چگونه و برای چه مدتی انتخاب می شود؟ و چه صفاتی باید داشته باشد؟

رئیس قوه قضائیه از سوی رهبر جمهوری اسلامی به مدت پنج سال انتخاب می شود. رئیس قوه قضائیه باید فردی مجتهد، عادل، آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر باشد.

۶. یکی از مهم ترین وظایف قوه ی قضائیه چیست؟

حل کردن اختلافات مردم.

۷. انواع دعاوی (اختلافات) را که در دادگاه مطرح می شود نام ببرید؟

۱- دعاوی (اختلافات) کیفری

۲- دعاوی (اختلافات) حقوقی

۸. دعاوی (اختلافات) کیفری را توضیح دهید؟

مربوط به اعمالی است که دادگاه برای فردی که مرتکب جرمی شده است، مجازات تعیین می کند. مانند فردی که در مغازه با مشتری دیگر شروع به توهین و فحاشی و تهدید می کند. یا فردی که در منزل شخصی اش طبابت می کند و مجوز نظام پزشکی ندارد.

۹. دعاوی (اختلافات) حقوقی را توضیح دهید؟

مربوط به اعمالی است که دادگاه مجازاتی تعیین نمی کند بلکه ار فاد را ملزم می کند که تکالیفشان را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند. مانند فردی که در هنگام ساختمان سازی به طور ناخواسته قسمتی از خانه همسایه مجاور را با لودر خراب کرده است.

۱۰. قاضی در دادگاه چه کاری انجام می دهد؟

در دادگاه قاضی مدارک خواهان (شاکی) و خوانده را مطالعه می کند و از آنها می خواهد تا دلایل خود را بیان کنند. قاضی باید فردی عادل و آشنا با قوانین باشد.

۱۱. وکیل چه کسی است؟

وکیل کسی است که در رشته ی حقوق درس خوانده و به قوانین آشناست و پروانه (اجازه نامه) وکالت دارد.

۱۲. حل کردن اختلافات مردم از چه راهایی انجام می شود؟ در درجه اول از راه مسالمت آمیز و با گفت و

گو موضوع را حل می کنند و در این راه از افراد با تجربه تر و ریش سفیدان فامیل و شورای حل اختلاف محله و در صورتی که نتیجه ای حاصل نشد برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه میکنند.

*- نهادی که عدالت اجتماعی را برقرار می سازد و بر اجرای قوانین نظارت می کند است. (قوه قضائیه)

*- نهاد پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است. (قوه قضائیه)

*- یکی از مهم ترین وظایف قوه قضائیه است. (حل کردن اختلافات مردم)

*- در همه دادگاه ها افراد حق دارند فردی را به عنوان انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند. (وکیل)

*- افراد می توانند قبل از نوشتن شکایت در مجتمع های قضایی با در آن مجتمع مشورت کنند. (مشاور حقوقی)

الف- صحیح یا غلط بودن عبارت های زیر را مشخص کنید.

- ۱- قوه قضائیه پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.
- ۲- رئیس قوه قضائیه به مدت ۵ سال از سوی رهبر انتخاب می شود.
- ۳- قبل از نوشتن شکایت در مجتمع قضایی باید وکیل گرفت.
- ۴- هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است.
- ۵- پدر و مادر در تربیت و مراقبت از فرزندان حق قانونی ندارند.
- ۶- افراد برای تسریع حل اختلافات خود می توانند به طور خودسرانه یا از راه زد و خورد و نزاع عمل کنند.

ب- گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱- نوع دعاوی کدام یک درست نوشته شده است؟

الف) افترا - حقوقی ب) غصب عنوان - کیفری ج) دزدی - حقوقی د) ضرر و زیان - کیفری

۲- کدام مورد بیانگر اختلافات کیفری نیست؟

الف) غضب کردن مال دیگران ب) قدرت نمایی ج) افترا د) ضرر و زیان

۳- این نهاد پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

الف) قوه قضاییه ب) قوه مجریه ج) قوه مقننه د) مجلس شورای اسلامی

۴- اگر کسی توانایی مالی نداشته باشد که وکیل بگیرد، از کدام نهاد باید درخواست وکیل کند؟

الف) قوه قضاییه ب) دادگاه ج) دادگستری د) دولت

۵- از دیدگاه قانون پدر و مادر تا چه زمانی حق دارند؛ بر فعالیتهای فرزندان خود نظارت دقیق داشته باشند؟

الف) تا پایان عمر ب) تا زمانی که دانشگاه آنها تمام شود.

ج) تا زمانی که استقلال نیافته اند. د) تا زمانی که والدینشان به آنها احترام می گذارند.

ج- جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۱- در دعاوی دادگاه برای فردی که مرتکب جرم شده است مجازات تعیین می کند.

۲- در همه دادگاه ها افراد حق دارند فردی را به عنوان انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند.

۳- دادگستری مرجع رسمی رسیدگی به شکایات مردم و سازمان هاست و زیر نظر اداره می شود.

۴- قاضی باید فردی و باشد.

۵- همه مردم در برابر قانون هستند.

د- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱- رئیس قوه قضاییه چگونه انتخاب می شود؟

۲- برقراری عدالت اجتماعی و نظارت بر اجرای قانون وظیفه این نهاد است.

۳- من کیستم؟ «در رشته حقوق درس خوانده ام، به قوانین آشنا هستم و از حقوق موکل خود دفاع می کنم.»

۴- چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت می کنند؟

۵- یکی از مهم ترین وظایف قوه قضاییه چیست؟

۶- انواع دعاوی را نام ببرید.

ه- به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱- خانواده چطور می تواند از نوجوانان محافظت کند؟

۲- انواع دعاوی را نام ببرید و برای هر کدام یک مثال بزنید.

۳- اصطلاحات زیر را تعریف کنید:

الف) قوه قضاییه:

ب) دعاوی کیفری:

پ) دعاوی حقوقی:

ت) خواهان:

ث) خوانده:

۴- به طور کلی دعاوی ای که در دادگاه ها طرح می شوند، به دو دسته تقسیم می شوند، با مطالعه موارد زیر نوع دعاوی را در مقابل آنها بنویسید.

الف) فردی با عصب عنوان پزشکی اقدام به مداوای بیماران کرده است و اکنون در زندان به سر می برد.
(.....)

ب) آقای محمدی در هنگام ساختمان سازی به طور ناخواسته به قسمتی از خانه همسایه خسارت وارد می کند.
(.....)

پ) پسر آقای حمیدی پس از توهین و ناسزا گفتن به مشتری نانوائی به بدنش نیز صدمه و ضربه وارد می کند.
(.....)

ت) خانم حسینی در هنگام انجام تعمیرات در داخل واحد خود به طور ناخواسته سیستم لوله کشی شویژ واحد همسایه را خراب کرده است و بین آنها اختلاف پیش آمده. (.....)

ث) در یک مغازه فردی به هنگام اختلاف بر سر موضوعی با یک مشتری دیگر شروع به توهین و فحاشی و افترا زدن به او نموده و او را با قدرت نمایی تهدید کرده است. (.....)

۵- سه نمونه از وظایف قوه قضاییه را نام ببرید؟

پیروز باسید مستانه بابایی دبیر

مطالعات اجتماعی ناحیه دو خرم آباد